

ECHO SZKOLNE

DWUTYGODNIK MŁODZIEŻY SZKOLNEJ.

Rok. I.

Siedlce, dnia 15 listopada 1924 r.

№ 3.

W sprawie kopca dla H. Sienkiewicza.

W czasie Akademji, urządzonej w Siedlcach d. 25 października ku czci H. Sienkiewicza, ks. infułat Dembiński odczytał list do młodzieży J. E. Ks. biskupa Przeździeckiego, który poniżej w całości zamieszczamy.

† BISKUP PODLASKI.

Siedlce, dn. 25. X. 1924 r.

Ukochana Młodzieży! Wyjeżdżam do Stolicy, aby wziąć udział w przeniesieniu zwłok ś. p. Henryka Sienkiewicza do Katedry Warszawskiej, nie mogę przeto porozmawiać z Wami o projekcie, który zrodził się we mnie, i dla tego uciekam się do pomocy pióra. Dla Was niema rzeczy niemożliwych, boście młodzi, dla mnie niema też rzeczy niemożliwych, bom stary i nauczony doświadczeniem, że niemożliwe przy wytrwałości możliwem się staje, a możliwe dla braku wytrwałości ginie, przepada.

Mistrz nasz, Henryk Sienkiewicz, urodził się w Woli Okrzejskiej. Czyby nie było wskazanem, a nawet koniecznem, aby w miejscu jego urodzenia stał kopiec na świadectwo, że Sienkiewicz serca nasze w górę zwrócił, oderwał od egoizmu, związał z zamilowaniem Ojczyzny, opartem na Bogu, źródle wszelkiej siły i piękna, na miłości obejmującej wszystkich.

Jeżeli podzielacie myśl moją, poproście Komitet nasz Siedlecki Uroczystości Sienkiewiczowskich, aby się nie rozwiązywał, aby Wam dopomagał. Wy zaś, Młodzi, zwróćcie się do młodych całej Polski, aby w pracy Waszej udział przyjęli. Niechaj w czasie wakacyj młodzież z całej Polski przybywa do miejsca urodzenia Henryka Sienkiewicza i młodemi swemi rękoma niech Mu sypie kopiec.

W nagrodę niech biorą w woreczek trochę ziemi, która nain wydała takiego Mistrza, aby tę ziemię pokazywali swym synom, córkom i wnukom z nakazem: Miłuj tak Polskę, jak on miłować kazał!

Młodzieży ukochana, pamiętaj, żeś Podlaska, że Henryk Sienkiewicz z Podlasia, Tyś stróżem przyrodzonym kolebki Jego i nauk Jego.

Błogosławię Wam z całego serca

Henryk biskup

Projekt J. E. Ks. biskupa spotkał się z gorącym uznaniem siedleckiej młodzieży szkolnej, która obiecuje sobie z wiosną odbywać pielgrzymki do miejsca urodzenia wielkiego pisarza. Miejscowy Komitet Sienkiewiczowski powinienby — naszym zdaniem — poczynić już teraz odpowiednie przygotowania i porozumieć się z gminą Woli Okrzejskiej w kwestji obrania miejsca pod kopiec, wydać odpowiednie odezwy do młodzieży całej Polski i t. d. To jest zadanie dla starszych, którzy mogą być pewni, że apel ich znajdzie żywy odzew w sercach młodzieży z różnych stron kraju, żadnej poznania okolic, znanych jej tak dobrze z „Potopu”. Będziemy z niecierpliwością oczekiwać na decyzję Komitetu Sienkiewiczowskiego.....

KRONIKA.**Z naszej szkoły.**

Z KÓŁKA HIST. - Liter. Dn. 25 paźdz. Kółko urządziło ku uczczeniu pamięci H. Sienkiewicza skromny Poranek, z którego szczegółowe sprawozdanie podajemy poniżej w rubryce „Z miasta“ D. 9 b. m. odbyło się V. posiedzenie Kółka, na którym kol. Tyszkiewicz (VII.) odczytał ref. p. t. „Rzeź Pragi w r. 1794“, opisując szczegółowo krwawe walki obrońców Pragi z dzikimi hordami Surowa.

CZYTELNIA PISM. Czytelnia, istniejąca przy Kółku Hist.-Lit. powiększyła się o 2 pisma: tygodnik dla dzieci i młodzieży „Płomyk“ oraz miesięcznik krajoznawczy „Orli Lot“.

BIBLIOTEKA SZKOLNA. Książki, podarowane przez różne klasy bibliotece szkolnej w liczbie 200 zostały już skatalogowane. W najbliższym czasie rozpocznie się spisywanie książek dla uczniów starszych, które p. Dyrektor zakupił zeszłego miesiąca w liczbie 100.

Z KÓŁKA MATEM. - PRZYROD. D. 10 b. m. odbyło się IV. posiedzenie Kółka, na którym kol. Pleszyński (VI.) wygłosił referat p. t. „Woda“.

KOŁO SPORTOWO-ROZRYWK. zamierza urządzić przed świętami loterję fantową. Sekcja dramat. urządza w dalszym ciągu próby „Gromu maciejowickiego“.

WRESZCIE BĘDZIE ORKIESTRA. Już oddawna przy urządzaniu obchodów dawał się żywo odczuć brak orkiestry w szkole, ale dopiero w tym miesiącu pomyślano na serjo o jej stworzeniu. Narazie ma to być tylko orkiestra smyczkowa. Koledzy z obu szkół p. dyr. Szwedowskiego, którzy chcą do niej należeć, zechcą się zgłosić do kol. Mazura z kl. VI. Przedewszystkiem uczyć to powinni ci, co grają już i posiadają własne instrumenty.

BUFET W SZKOLE. Zeszłoroczni absolwenci naszej Szkoły Handl. zamierzali zorganizować w szkole bufet, ale z powodu małej ilości zgłoszeń projekt ich nie doszedł do skutku.

KOŁO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ MŁODZIEŻY przy Szkole Real. i Handl. p. dyr. Szwedowskiego, które istnieje od kilku lat, urządziło d. 9 bm. I. powakacyjne zebranie. Na zebraniu tem wybrano nowy Zarząd, który składa się z 9 członków z grona rodziców i opieki domowej, 4 profesorów i p. Dyrektora.

Ze strony rodziców weszli: p. Czerwińska, p. Walczak, p. Wójcikowska, p. Celińska, p. Rembiewska, p. Żak, p. Łozińska, p. Twarowska i p. Dąbrowska z profesorów: Ks. pref. Opielka, p. Grychowska, p. Gintel i p. Gadł (jako łącznik od harcerzy, Zarząd dzieli się na 3 sekcje: 1) patronat harcerski 2) sekcję wpisów szkol. i 3) opieki pozaszkolnej. Na I. zebraniu Zarządu ma być ustalona wysokość wkładek członkowskich.

Sklepik Samopomocy Uczniów przy Szkole Realnej i Handl.
W. Szwedowskiego w Siedlcach.

SPRAWOZDANIE ZA CZAS OD 15/IX do 1/XI.

Sklep nasz, otwarty 15/IX., postawił sobie za zadanie zaopatrzyć uczniów w potrzebne do nauki podręczniki szkolne, kupno i sprzedaż używa-

nych książek oraz sprzedaż różnych przyborów piśmiennych. Początki istnienia były bardzo niepomyślne ze względu na spóźnioną porę, gdy już wszyscy zaoopatrzili się w najniezbędniejsze podręczniki, jednakowoż z biegiem czasu zdołał sobie sklepik pozyskać ogół uczniów, mających na względzie popieranie Samopomocy, oraz dogodne warunki udzielonego im przy zakupach kredytu. W ten sposób obroty stały się dość znaczne tak, że suma dokonanych obrotów dochodzi dzisiaj do 600 zł.

Ostatnio przystąpił Zarząd sklepu do druku ksiąg handlowych, przydatnych do nauki księgowości, a reklamując swój nakład, otrzymujemy dzisiaj zamówienia nie tylko ze szkół okolicznych, lecz nawet ze Sosnowca. Zamieszczone poniżej zestawienie wykazuje stan majątkowy naszego sklepu.

A K T Y W A.		P A S S Y W A.	
Gotówka . . .	3057	Wierzyciele . . .	85.36
Towary:		Czysty maj. pr. 1/XI 1924	35.68
książki . . .	18.99		
rekw. pism. . .	157.99		
spożywcze . . .	6.50		
	<u>183.48</u>		
Dłużnicy:			
miejscowi . . .	4.29		
zamiejscowi . . .	2.70		
	<u>6.99</u>		
	<u>121.04</u>		<u>121.04</u>

Gotowiznę w kasie obraca Zarząd na udzielanie krótkoterminowych pożyczek dla uczniów niezamożnych i zamiejscowych.

Z a Z a r z ą d.

EDW. DAJNOWSKI.

Z miasta.

OBCHÓD SIENKIEWICZOWSKI w SIEDLCACH. Jak we wszystkich miastach tak i w Siedlcach powstał Komitet Sienkiewiczowski, na którego czele stanął p. mec. Chrzanowski; kierownictwo sekcji szkolnej objął p. dyr. Szwedowski. Komitet urządził dnia 25 b. m. uroczysty obchód, w którym wzięła udział cała młodzież szkolna w Siedlcach. O godz. 9 rano zgromadziła się w katedrze młodzież wszystkich szkół średnich i powszechnych, przed kościołem zaś stał oddział wojska z bronią i sztandarem.

Podczas mszy żałobnej przygrywała na chórze orkiestra wojskowa. Po mszy wygłosił Ks. biskup Przeździecki przepiękne, wzruszające kazanie, w któ-

rem nakreślił wszechstronną charakterystykę H. Sienkiewicza jako nauczyciela patriotyzmu. Po kazaniu odbyły się egzekwia przy katafalku. Następnie szkoły ruszyły w długim pochodzie pod gmach gimnazjum państw. im. B. Prusa, gdzie przemówił z balkonu prezes Rady Miejskiej p. dyr. Szymański, oznajmiając, że Rada Miejska postanowiła na cześć wielkiego pisarza zmienić nazwę ul. Ogrodowej na ul. H. Sienkiewicza. Śpiewem „Boże, coś Polskę” zakończył się poranny obchód.

Uczniowie obu szkół p. dyr. Szwedowskiego udali się następnie do swego gmachu szkolnego, by wziąć udział w poranku sienkiewiczowskim, urządzonym przez Kółko hist.-lit. Najpierw kol. Rubinsztajn (VII) zapoznał słuchaczy z życiem i twórczością H. Sienkiewicza, kol. Kuligowski (VII) zaś wykazał, jak odbiło się Podlasie w „Trylogji”. Następnie kol. Lipiński (VII) wygłosił płynnie urywek „Ks. Jeremi przed krucyfiksem”, a kol. Tyszkiewicz (VII) zakończył obchód uczuciową deklamacją „Pogrzebu pana Wołodyjowskiego”.

Wieczorem odbyła się w Klubie Miejskim akademja dla młodzieży szkół średnich, zorganizowana staraniem p. dyr. Szwedowskiego. Sala Klubu nie mogła pomieścić słuchaczy obojga płci, którzy przez 2 godziny słuchali obfitego, bo aż 10 punktów liczącego programu. Akademja zaczęła się gładko wypowiedzianem i w piękną formę literacką ujętem słowem wstępnem kol. Kuryśiewicza (gimn. im. B. Prusa), poczem p. prof. Wojewódzki (gimn. im. Żółkiewskiego) w dłuższym przemówieniu, wyjaśnił genezę najważniejszych dzieł Sienkiewicza i wykazał znaczenie ich dla narodu polskiego. Trzeci punkt programu wzbudził największe zaciekawienie. Oto przed oczyma widzów przesunął się w ramach portretu cały szereg postaci kobiecych z powieści Sienkiewicza, a więc Kniahini Kurcewiczowa, Helena Skrzetuska, Basia Wołodyjowska, Oleńka Kmiecicowa, Ligja, Litka, p. Emilja i Marynia Połaniecka. Żywe te portrety, starannie skopjowane ze znanych obrazów Stachiewicza podobały się ogólnie. Każdy portret objaśniała wyczerpująco kol. Mańkowska. Był to najlepszy naszym zdaniem punkt programu, którym może się śmiało pochlubić gimn. im. Król. Jadwigi. Następnie kol. Buksiński z liceum biskupiego wygłosił „kazanie Ks. Piotra” z „Quo vadis?”, które nagrodzono rzesistemi oklaskami. Podziwiano w tej deklamacji naturalność dykcji i trafność intonacji. Pierwszą część programu zakończyły „Petites symphonies” op. 109 № 3 Damela w wykonaniu 2 skrzypków z seminarjum nauczyc. kol. Głowani i kol. Brzezińskiego. Drugą część rozpoczął bardzo liczny chór uczennic gimn. Król. Jadwigi pod kierownictwem p. prof. Syczewskiego. Chór odśpiewał „W krwawem polu srebrne ptaszę” i na dodatek „Płynie Wisła, płynie...” Chór ten stanowczo wyróżnia się ze wszystkich szkół siedleckich. Deklamacja kol. Karasiówny (gimn. p. Zembruskiej) „Ks. Jeremi pod krucyfiksem”, choć starannie wypracowana przeszła bez wrażenia, gdyż ustęp wymagał męskiego głosu. Po deklamacji kol. Tomaszewski (szk. Real. p. Szwedowskiego) odegrał na fortepianie Im promptu Es-dur Fr. Szuberta op. 90 № 2, i następnie na dodatek Richard'a Cuius animam-Air du Stabat Mater de G. Rossin. Fatalnie wyszła deklamacja kol. Denisa (szkoła Rzemieśln.) p. t. „Mowa pożegnalna nad trumną Wołodyjowskiego”. Kol. D. próbował patosu w niestosownem miejscu i naraził się na chichoty słuchaczek, dopiero pod koniec zdobył się na bardziej naturalną dykcję. Uroczystość zakończyła uwertura, odegrana wprawnie przez orkiestrę gimn. im. Żółkiewskiego pod batutą p. prof. Nowosielskiego.

Poza drobnymi usterkami Akademja udała się doskonale i zapisała się miłym wspomnieniem, u licznie zgromadzonej młodzieży. Zdaje się, że po raz pierwszy dzięki staraniom p. dyr. Szwedowskiego udało się zespolić wysiłki wszystkich siedleckich szkół średnich. Powinno to zachęcić nas do częstszego

urządzania takich zbiorowych występów np. z okazji rocznicy powst. listopad., styczniowego, Konstytucji 3 Maja i t. p. Przyczynić się to może również do bliższego życia się młodzieży z różnych szkół miejscowych, które dotychczas żyły tylko dla siebie a nawet krzywo patrzyły na inne.

Następnego dnia t. j. 26 paźdz. w sali „Ogniska“ o godz. 11. odbył się dla dzieci szkół powszechnych Poranek ku czci H. Sienkiewicza. Słowo wstępne wypowiedział p. H. Małkiewicz (szkoła № 12). Treścią przemówienia był życiorys i zasługi Sienkiewicza na polu piśmiennictwa polskiego. Odczyt o zapatrywaniach Sienkiewicza na uczącą się młodzież wygłosiła p. I. Samborska (szkoła № 3). Następnie zespół dzieci № 1 odśpiewał „Tęsknotę“ Rennera, a uczennica kl. VII Szkoły № 4. Uziębłówna odczytała „Pogrzeb Wołodyjowskiego“. Dalszym punktem programu była pieśń M. Konopnickiej „O ziemi“, odśpiewana przez uczennice szkoły № 4. J. Dankszównę i S. Stefańską. Po śpiewie deklamowała H. Steciukówna (szkoła № 5.) „Kwiaty i krzemienie“ H. Sienkiewicza. Uroczystość zakończyła się odśpiewaniem „Warszawianki“ Oppmana i „Roty“ Konopnickiej przez cór Szkoły № 1. Produkcje trwały przeszło godzinę i podobały się ogólnie licznie zgromadzonej dziatwie.

„BOLSZEWICY“ w SIEDLCACH. Dn. 1 b. m. Teatr Objazdowy pod artyst. kierunkiem Wł. Lenczewskiego odegrał w sali „Ogniska“ dramat w 3 aktach W. Sieroszewskiego p. t. „Bolszewicy“.

Cała „śmietanka“ siedlecka była obecna — młodzieży szkolnej niewiele z powodu świąt. Z pośród aktorów wyróżnił się korzystnie p. Boy-Rydzewski w roli Razina i p. Bożewska w roli Soni Abramówny. Podobał się ogólnie Chińczyk Li i Gufaj ze swoim nieustannym „wo imja swiatowo komunizma“ na ustach. Zupełnie nieudana była rola Marcinka.

ZADUSZKI. 2 b. m. odbyła się jak zwykle co roku przed południem procesja wojskowa na cmentarz garnizonowy, prowadzona przez Ks. Kapelana Walaska. Wzięło w niej udział kilka kompanij wojska z orkiestrą. Wieczorem cmentarz jarzył się od świateł i roił się od tłumów ludzi. Przy grobie ś. p. dyr. Asłanowicza trzymali cały dzień honorową wartę siedleccy harcerze.

LOTERJA FANTOWA NA LOTNICTWO. 4 b. m. odbyła się w sali „Ogniska“ loteria fantowa na rzecz Ligi Obrony Powietrznej. Dwa tysiące fantów, wśród nich koń, żreback, cieleta, owce, świnie, pługi przyciągnęły ogromną ilość publiczności, zwłaszcza włościan okolicznych, którzy przybyli właśnie na targ. Młodzież szkolna wzięła także liczny udział w losowaniu, a uczeń Szkoły Rzemieśln. wygrał nawet żrebacka. Przez cały czas trwania loterii od g. 12—5 przygrywała orkiestra wojskowa. Dochód przeszedł wszelkie oczekiwania, bo wyniósł aż 5,770 zł.

W SPRAWIE UCZNIOWSKIEGO SAMOLOTU. Sprawą lotnictwa żywo zainteresowała się młodzież szkolna w Siedlcach, która chętnie składa na ten cel datki a nawet jedno z gimnazjów państwowych zamysła zakupić aeroplan z własnych składek. Jak nas informowano, aeroplan bojowy kosztuje od 10—30 tys. zł. Czy możliwe, by szkoła, licząca np. 300 uczniów była w stanie w przeciągu roku a nawet 2 lat wystawić z własnych składek aeroplan, przy maksymalnej składce miesięcznej np. 1 zł. Nie mamy żadnych iluzji pod tym względem, gdyż wiemy, jak ciężko wydostać stałe składki choćby kilkunastugroszowe na cele różnych kółek. O wiele łatwiejszą do zrealizowania jest myśl zakupu samolotu przy wspólnych wysiłkach szkół średnich w Siedlcach.

W tej sprawie informował się w tych dniach członek Redakcji kol. Ty-szkiewicz u skarbnika L. O. P. P. p. Wolińskiego. Chodziło przede wszystkim o stwierdzenie, jakie sumy i przez jakie szkoły zostały złożone na cele lotnictwa

w miejscowym oddziale Ligi O. P. P. W tej sprawie nie mógł p. Woliński udzielić wyjaśnień, zaznaczył tylko, że obecnie L. O. P. P. w Siedlcach posiada do rozporządzenia 10,000 zł. Co się tyczy składek szkolnych, proponował p. Woliński, by wszystkie szkoły działały wspólnie, a więc, żeby każda szkoła wybrała sobie przedstawiciela, któryby załatwiał wszelkie sprawy, związane z lotnictwem bezpośrednio z komitetem L. O. P. P. w Siedlcach na posiedzeniach tegoż komitetu. A wówczas będzie można prowadzić osobną księgę kasową wszystkich szkół, gdyż inaczej sumy włożone przez szkoły zaginą w morzu składek całego społeczeństwa siedleckiego.

Projekt ten podajemy pod rozwagę kolegom i koleżankom z wszystkich siedleckich szkół średnich.

ODCZYTY DR. BOYA-ŻELEŃSKIEGO. Staraniem p. Domańskiej odbyły się w dn. 5 b. m. 2 odczyty dr. Boy'a-Żeleńskiego.

Pierwszy odczyt o g. 4^{1/2} p. t. „Największy genjusz Francji — Molier — człowiek i pisarz“ przeznaczony był specjalnie dla młodzieży szkolnej, która jednak stawiała się nielicznie. Wielka szkoda, gdyż świetny znawca Moliera dał wielce interesujący obraz życia i twórczości znakomitego komedjopisarza, stonkowo mało znanego siedleckiej młodzieży.

Tego samego dnia o g. 8 wieczorem wygłosił dr. Boy-Żeleński odczyt p. t. „Komedia ludzka i trzydziestoletnia kobieta“, by zachęcić publiczność siedlecką, jak sam na wstępie zaznaczył, do kupowania jego przekładów z Balzaca, z którego życiem i genezą jego dzieł zaznajomił wszechstronnie słuchaczy.

Dochód z odczytów przeznaczony był dla biblioteki miejskiej.

NA KOŚCIÓŁ GARNIZONOWY. w Siedlcach złożono dotychczas 3172 zł. 10 gr., w tem 700 zł. utargował Ks. maj. Walasek za kawałki cegieł i gruz. Najwięcej datków składają kolejarze.

Ze szkół siedleckich złożyło dotychczas ofiarę gimnazjum im. Królowej Jadwigi (25 zł.) i szkoły p. dyr. Szwedowskiego (17 zł. 50 gr.) Wydatki przekraczają sumę 6.000 zł.

Z harcerstwa.

Praca w organizacji harcerskiej na terenie siedleckim rozpoczęła się równocześnie z początkiem roku szkolnego. Hufiec męski, składający się z 6 drużyn liczy 140 członków. Ma on na celu wyrobienie tak umysłowe jako też i fizyczne najmniejszych jednostek zbiorowych w harcerstwie t. j. zastępów. Praca samokształceniowa, którą prowadzi harcerstwo polega na urządzaniu dla chłopców starszych wspólnych pogawędek i referatów, dla młodszych zaś pogawędek i zabaw ruchomych. Przez pewien czas drużyny zajmowały się przygotowywaniem popisów na Tydzień harcerski, który miał trwać od 5—12/X.

Projekt tygodnia upadł z powodu naznaczenia na ten sam czas Tygodnia lotniczego przez L. O. P. P. Dn. 24 paźdz. o godz. 6 wiecz. w gmachu gimn. państw. im. Król. Jadwigi odbyła się zbiórka obydwu hufców: męskiego i żeńskiego. Komendant Chorągwi Brzeskiej Ks. F. Szczerbicki po przemówieniu odebrał przyrzeczenie od chłopców i dziewcząt, którym przyznano stopień trzeci. Do przyrzeczenia przystąpiło 30 harcerzy i 32 harcerek. Śpiew harcerzy i przemowa p. Starolipińskiej, opiekunki II. żeńskiej drużyny zakończyły zbiórke.

SZKARLATYNA pojawiła się już w Siedlcach, o czem powiadają nas ogłoszenia Miejskiego Urzędu Sanitarnego, rozklejone na słupach. Polecamy je uwadze Sz. czytelników.

„HASŁO“, pismo uczniów seminarjum nauczyciel. w Siedlcach, wychodzące już drugi rok, wydało niedawno pierwszy numer powakacyjny, który stoi na tym samym poziomie, co numery poprzednie. Poziom ten—jak na przyszłych krzewicieli oświaty i kultury—trochę za niski. Niemile wrażenie robi zwłaszcza dział humorystyczny—jest to zresztą opinia nie tylko nasza.

„ECHO SZKOLNE“ W PODLASKIEJ PRASIE. № 2. naszego pisma odbił się echem w 3 polskich tygodnikach. „Przyj. Narodu“ w № 61-62 pisze: „Echo Szkol.“ wydawane przez Kółko Hist.-Liter. szkół p. dyr. Szwedowskiego a kierowane wytrawną ręką prof. Grychowskiego, wykazuje w № 2. znaczny postęp. Treść urozmaicona, odpowiednia dla młodocianych umysłów i przystępna cena (30 gr.) powinny zachęcać jak najszerze Koła młodzieży do prenumerowania tego pożytecznego pisma, które znalazło już czytelników poza Siedlcami“.

Drugi tygodnik, wychodzący w Siedlcach, „Głos Podlasia“ w № 12. donosi o okazaniu się naszego pisma i życzy nam powodzenia w pracy. Wychodzący w Białej Podlaskiej tygodnik polit.-społ. „Podlasiak“, podaje w № 45 program „Echa Szkol.“ i kończy serdecznym życzeniem „spełnienia w całości zadań, jakie grono młodzieży wzięło na swoje barki“.

Wszystkim trzem Redakcjom składamy na tem miejscu serdeczne podziękowania za pełne życzliwości słowa zachęty. Pragnieniem naszym jest zdohycie w kołach młodzieży takiej poczytności, jaką cieszą się w kołach starszego społeczeństwa podlaskiego wszystkie trzy powyższe tygodniki.

Redakcja.

Rozporządzenia władz szkolnych.

W SPRAWIE KWEST ULICZNYCH. Kuratorjum okręgu warszawskiego wydało okólnik w sprawie udziału młodzieży szkol. w kwestach ulicznych. W okólniku tym czytamy: „Ze względu na poważne niebezpieczeństwo, grożące zdrowiu moralnemu młodzieży, biorącej udział w kwestach, kuratorjum wzywa do nieustannego przypominania i wyjaśniania rodzicom młodzieży szkolnej zakazu w tej sprawie ministerjum W. R. i O. P., samej młodzieży należy zapowiedzieć, iż udział jej w kwestach pociągnie za sobą jak najdalej idące konsekwencje.“

O DOŻYWIANIE MŁODZIEŻY SZKOL. P. minister W. R. i O. P. ogłosił okólnik, w którym wzywa dyrekcje szkół, by jaknajprędzej zajęły się zorganizowaniem masowego dożywiania niezamożnej dziatwy szkolnej, przedewszystkiem po miastach i miasteczkach, gdyż lekarze szkolni stwierdzili, zwłaszcza u dziatwy niższych klas szkół powszechnych wybitny niedobór wzrostu i wagi dzieci w stosunku do normy.

PRZECIĄŻENIE MŁODZIEŻY. W październ. b. r. wydało ministerjum W. R. i O. P. okólnik do dyrektorów i nauczycieli szkół średnich w sprawie przeciążenia młodzieży, która za dużo czasu spędza na przygotowaniu się do lekcji w domu, co się ujemnie odbija na jej rozwoju. Naszem zdaniem obok przeciążenia materiałem naukowym jest jeszcze inna przyczyna długiego przesiadywania uczniów nad książkami w domu,—oto uczniowie za mało uważają na lekcjach. Ważną tę sprawę poruszymy w jednym z najbliższych numerów.

Z różnych szkół polskich.

OBCHÓD SIENKIEWICZOWSKI W ŁUKOWIE. W Łukowie zorganizowano d. 25 październ. uroczystą Akademię, na której słowo wstęp. wygłosił p.

dyr. Przedpelski, p. Brodowski zaś mówił o ideałach Sienkiewicza i chwili dzisiejszej. Orkiestry: wojskowa i uczniowska odegrały hymny narodowe. Na zakończenie uczniowie państw. gimnazjum deklamowali fragmenty z „Trylogji“. Następnego dnia na placu przed starostwem odbyła się Akademia ludowa dla włościan i wójtów z 22 gmin pow. łukowskiego. Wieczorem odbyło się w klubie „Ogniwo“ przedstawienie sztuki „Pan Wołodyjowski“. 27 b. m. odbyły się w kościołach Łukowa uroczyste nabożeństwa żałobne i parady wojskowe. Do Warszawy na uroczystości sienkiewiczowskie Komitet obchodu wysłał z wieńcami delegację włościan z Woli Okrzejskiej i Burca, miejsca urodzenia i wychowania H. Sienkiewicza oraz delegację uczniów. Ku czci H. Sienkiewicza postanowiono w Woli Okrzejskiej wybudować szkołę powszechną.

OBCHÓD SIENKIEWICZOWSKI W BIAŁEJ PODL. Jak donosi „Podlasiak“, d. 26 paźdz. w sali kinoteatru „Miraż“ odbył się uroczysty Poranek. Na program Poranku złożyły się: odczyt prof. Maślaka, deklamacje, odczytanie „Pogrzebu Król. Jadwigi“ (z „Krzyżaków“), odśpiewanie i odegranie odpowiednich do chwili pieśni i hymnów narodowych przez chóry gimnazjalne oraz przez orkiestrę 34 p. p., wreszcie na zakończenie żywy obraz p. t. „Sabałowa bajka“. Nazajutrz odbyło się w kościele parafjal. nabożeństwo żałobne, w którym wzięło udział miejscowe społeczeństwo.

PODLASKA ZAŚCIANKOWOŚĆ. Z miast Podlasia poza Siedlcami słyszymy o ruchu umysłowym tylko w Łukowie i Białej Podl., a to dzięki gazetom, wychodzącym w owych miastach. Co się dzieje w Węgrowie, Sokołowie, Drohiczyń, Sarnakach, Łosicach i w innych miastach i miasteczkach Podlasia, tego nikt w Siedlcach ani w reszcie Polski nie wie. Gdybyśmy umieli po żydowsku, moglibyśmy czerpać te wiadomości z „Siedlcer Wochenblatt'u“, w którym podobno stale zamieszczane są korespondencje z wyżej wymienionych miast.

W programie naszym, ogłoszonym w № 1. zaznaczyliśmy, że chcemy się interesować nie tylko życiem młodzieży szkoln. z Siedlec ale i z innych miast Podlasia. W tym celu rozesłaliśmy okazowe numery do wszystkich szkół w miastach i miasteczkach okolicznych z prośbą o korespondencje. Poza szkołą handlową w Międzyrzeczu, która zaprenumerowała nasze pismo i przyrzekła współpracę i poza szkołą handlową w Mińsku Maz., nigdzie nie znaleźliśmy oddźwięku. I ta sama obojętność, która spotyka nasze pismo ze strony młodzieży szkol. poza Siedlcami, daje się widzieć i u starszych w stosunku do tygodników polit.-społecznych.

Kilkanaście egzemplarzy zamiennych przesłaliśmy do redakcyj różnych pism uczniowskich z prawego brzegu Wisły. W zamian otrzymaliśmy tylko pismo szkolne z Puław, Mińska Maz. i „Hasło“ siedleckie. Świadczy to, że redakcje niektórych pism szkoln., które dłużej od nas wychodzą, nie wiedzą o zwyczaju przesyłania egzemplarzy zamiennych lub cenią się tak wysoko, że mogą przysyłać swe numery tylko za opłatą.

LUBARTOWSKIE GIMNAZJUM NIE LUBI SIENKIEWICZA. „Głos Lubelski“ z 5 b. m. donosi, że gimnazjum w Lubartowie nie było ani na nabożeństwie za Sienkiewicza ani na obchodzie publicznym, ku czci jego urzędowym.

„PRACA“ W PUŁAWACH. Młodzież państw. gimnazjum im. ks. A. Czartoryskiego w Puławach wydaje od kilku miesięcy miesięcznik p. t. „Praca“. Pierwszą stronę tego pisma zdobi winiętka ze Świątynią Sybilli. Na treść „Pracy“ składają się artykuły literackie, przyrodnicze, wiersze, wspomnienia z obozu wojskowego i wakacyj, wreszcie wiadomości bieżące z życia szkoły. Ze sprawozdania z działalności Samopomocy dowiadujemy się, że w szkole istnieje

ją 3 kółka: kółko polonistyczne, muzyczne i zabaw pożytecznych. To ostatnie wystawiło w zeszłym r. szkol. „Śluby panieńskie“ Fredry, w tym roku zaś „Ciotkę Karolę“ Brandona. W łonie Samopomocy istnieją liczne sekcje, jak: sklepikowa, zaopatrywania, aprowizacyjna, redakcyjna, drukarska, czytelniana i sekcja książek szkol. Samopomoc udzielała pożyczek długoterminowych, zwrotnych dopiero po ukończeniu studjów. W ubiegłym roku Kasa Samopomocy przyjmowała oszczędności w frankach szwajcarskich. Ogólny obrót wszystkich Kółek i sekcji Samopomocy wynosił pokaźną jak na uczniowskie stosunki sumę 8 $\frac{1}{2}$ miljarda mk. „Praca“ robi naogół sympatyczne wrażenie.

OSTRE RZĄDY W RADOMIU. W Radomiu uczy się w szkołach średnich przeszło 3,000 młodzieży obojga płci. Dla niej to w b. r. szkol. ułożyli przełożeni szkół śred. ogólnokształcących i zawodowych po wspólnem porozumieniu się wskazówki i przestrogi, z których niektóre pozwolimy sobie przytoczyć: na przedstawieniach i odczytach mogą bywać uczniowie tylko za pozwoleniem dyrekcji szkoły, w kinach zaś tylko w dniu świąteczne na przedstawieniach dla młodzieży dozwolonych i tylko na I. seansie. Zabawy taneczne powinny się odbywać popołudniu, wyjątkowo tylko wieczorem i to tylko do 12-ej. Lekcje tańca powinny urządzać szkoły u siebie i pod swoją opieką. Gry i sporty nie mogą być uprawiane z organizacjami pozaszkolnymi. Chodzenie po mieście dozwolone od 1/IX. — 1/V. do 8-ej wiecz., od 1/V. do 1/IX. do 9 wiecz. Do sal bilardowych uczniom chodzić nie wolno. Każdy nauczyciel ma prawo samorzutnie interwenjować i zażądać od każdego ucznia legitymacji, gdyby ten zachowywał się niewłaściwie nawet z innej szkoły.

Jak widzimy władze szkolne ostro wzięły się do radomskiej młodzieży Czyby u nas nie przydały się takie przepisy zwłaszcza dla stałych „szlifibraków“?

SZKOŁA POLSKA NA SACHALINIE. Na Sachalinie w Port Aleksandrowsku istnieje polska szkoła powszechna im. A. M. hr. Beniowskiego, kierowana przez p. Wład. Sielskiego. Szkoła ta otrzymuje zapomogę od rządu japońskiego w sumie 40 jen japoń. miesięcznie (16 $\frac{1}{2}$ dolara), ale to nie wystarcza, dlatego p. Sielski apeluje o ofiary pieniężne które przesyłają mu rodacy pod adresem: Japan. North Saghalen. Mr. Władysław Sielski, teacher. Port Aleksandrowsk.

GIMNAZJUM POLSKIE W CHARBINIE. W Charbinie w Chinach istnieje gimnazjum humanist. im. H. Sienkiewicza z pol. jęz. wykładowym, z prawami szkół państw. w Polsce. Uczęszcza do niego 135 uczniów w 8 klasach. W r. b. odbędzie się pierwszy egzamin dojrzałości. Opłatę płacą uczniowie w połowie w dolarach meksykańskich, w połowie w jenach. Szkoła ta jako instytucja eksterytoryjalna pozostaje pod opieką rządu francuskiego.

NASZE ADRESY DZIĘKCZYNNNE SĄ JUŻ W AMERYCE, W „Dzien. Związk“., wychodzącym w Chicago, zamieściła p. dr. Anna Wyczółkowska artykuł, w którym zawiadamia amerykańską Polonję, iż przywiozła z Polski 9 pak adresów dziękczynnych, wykonanych przez polskie dzieci. Podaje przytem kilka próbek tych adresów, między którymi z przyjemnem zdziwieniem ujrzeliśmy siedlecki „Dzieci 7-ej kl. szkoły powszechnej“. „W dowód uznania i wdzięczności za walkę o niepodległość ojczyzny, pomoc ofiarną i pamięć Waszą przesyłamy adres niniejszy zaopatrzone naszymi własnoręcznymi podpisami“. Oprócz tego podany jest adres dzieci z „Krzyszof: „Rodakom z za Oceanu ślą wyrazy serdecznego pozdrowienia oraz pragnienie ujrzenia Ich wśród siebie“. P. Wyczółkowska wzywa amerykańską Polonję, „by ten iście wielki dar narodowy uczcić podniosłemi manifestacjami tj. aby wszędzie, gdzie są większe ogniska polskie, przygotować odpowiednie uroczystości i wystawy“.

Z życia Państw. Szkoły Handlowej w Chełmie.

(Nadesłane).

Szkoła Handlowa w Chełmie (3 klasowa) istnieje dopiero czwarty rok i uznana jest przez Ministerstwo W. R. i O. P. jako średni zakład naukowy. Nadzór nad nią ma p. dyrektor Szajbler. Pierwsza matura odbyła się w r. szkol. 1923/24. Obecnie liczy szkoła 114 uczni i uczenic, w tem 14 żydów i żydówek oraz troje prawosławnych. W ostatnich czasach powstało tu wiele kółek i związków, a więc jest kółko Hist.-Liter., kółko „Humanistyczno-Matemat.“, drużyny harcerskie: męska i żeńska oraz koło Sportowe. We wszystkich kółkach wre ożywiona praca. Kółko Hist.-Liter. urządza w każdą niedzielę zebrania, na których członkowie odczytują referaty oraz omawiają wspólnie wiele kwestyj z dziedziny historii i literatury. Podobną pracę wykonują uczniowie w kółku „Humanist.-Matemat.“ lecz znacznie szerszą, bo nie tylko z dziedziny historii i literatury, lecz ze wszystkich przedmiotów, jakich uczą się w swym zakładzie. Korzystają dużo w kółku tem uczniowie słabsi, gdyż członkowie, którzy więcej orjentują się w danych przedmiotach — pomagają im chętnie. Drużyny harcerskie także mogą poszczycić się swą pracą. Zbiórki poszczególnych zastępów odbywają się często a druhowie, mimo tego, że przygotowują się do przyrzeczeń — oprawiają książki oraz wykonują wiele robót ręcznych. Koło Sportowe „Świt“ mimo tego, że mało kiedy ćwiczy się, jednak stoi na poziomie sąsiednich kół, czego dowodem jest to, że podczas zawodów, które odbyły się w Chełmie między czterema szkołami, szkoła Handlowa zdobyła drugie miejsce. Pierwsze miejsce wzięło Seminarjum Nauczycielskie, lecz nie dziw, bo wciąż ćwiczą się w tym kierunku. Przy szkole jest sklepik uczniowski, w którym można dostać wszystkiego, co młodzieży uczącej jest potrzebne. Jest w szkole biblioteka szkolna, z której uczniowie korzystają bezpłatnie. Obfituje ona prawie we wszystkie utwory pisarzy polskich oraz w książki szkolne. Staraniem p. Dyrektora przychodzi do szkoły parę pism, które czytane są przez młodzież kolejno. W ostatnich dniach powstała myśl wśród uczni, by wydać gazetkę, a jak słyszałem, to już w tej sprawie odbyło się jedno zebranie. Na tem kończę swoją korespondencję, w przyszłości postaram się więcej napisać o życiu uczni i uczenic szkoły Handlowej w Chełmie.

S-ki.

Różne wiadomości z Polski.

TRIUMFALNY POWRÓT NIESMIERTELN. TWÓRCY „TRYLOGJI“. Po 8 latach pobytu na obczyźnie ciało znakomitego pisarza powróciło do ojczyzny. Powrót ten — to jeden ciąg nieprzerwany wspaniałych, wzruszających manifestacyj. Serdecznymi słowy żegnały ciało Sienkiewicza władze miasta Vevey, a po drodze do ojczyzny uroczyście witano je mowami w Lozannie, Fryburgu, Bernie, Zurychu i Wiedniu. Na prośbę Rządu czechosłowackiego zwłoki skierowano na Pragę. Przyjęcie, jakie im tam zgotowano, miało charakter olbrzymiej manifestacji narodowej na cześć wielkiego syna bratniego narodu. Na wszystkich stacjach Czecho-Słowacji, przez które przejeżdżał pociąg ze zwłokami, stały tłumy z pochodniami i orkiestrami, nawet wsie iluminowano i wznoszono okrzyki na cześć Polski i Sienkiewicza. Dzieci i starsi ludzie płakali ze wzruszenia. Na dworcu w Pradze zgromadziły się olbrzymie tłumy publiczności. Trumnę wieziono przez miasto na rydwaniu, ciągnionym przez 3 pary koni i złożono na katafalku w Panteonie, gdzie były wystawione na widok publiczny. W przeprowa-

dzeniu zwłok wzięli udział ministrowie, władze wojskowe, miejskie, ambasady państw zagranicznych, szkoły, korporacje i t. d. i t. d. Rada Miejska w Pradze uchwaliła nazwać jedną ulicę im. Sienkiewicza, a minister oświaty nakazał we wszystkich szkołach urządzić odczyty o twórcy „Krzyżaków“.

Z Pragi sienkiewiczowski pociąg ruszył ku Polsce, a gdy 25. paźdz. o 9 rano stanął na granicy, zahuczały działa w Krakowie i zabrzmiały dzwony na całym pograniczu śląskim. W Dziedzicach powitał zwłoki w imieniu rządu p. min. Miklaszewski. Wszystkie stacje, przez które przejeżdżał żałobny pociąg były udekorowane flagami i zielenią, ludność śpiewała hymny narodowe, a młodzież szkolna obrzucała kwiatami wagon ze zwłokami. Wśród huku armat zjechał pociąg na dworzec w Katowicach. Równocześnie odezwały się dzwony we wszystkich kościołach stolicy Śląska. Po uroczystym przyjęciu przez śląskie władze ruszył pociąg w dalszą drogę, by zatrzymać się dłużej w Częstochowie. Tu 14 przedstawiciele wszystkich warstw społeczeństwa wyniosło trumnę z wagonu do karawanu. Olbrzymi pochód podążył ku wałom jasnogórskim, gdzie przemówił ks. przeor Markiewicz. Jedyna Częstochowa z miast polskich miała oprócz Warszawy zaszczyt goszczenia w swych murach zwłoki twórcy „Potopu“. Wreszcie po długiej triumfalnej wędrówce dotarły zwłoki do stolicy. By opisać dokładnie wpaniałość warszawskiego obchodu, trzeba by na to wiele stron poświęcić, zresztą szczegóły jego znane są zapewne większości naszych czytelników. Zaznaczymy tylko, że w pochodzie żałobnym z dworca do Katedry św. Jana wziął udział cały Rząd z prezyd. Wojciechowskim na czele, najwyżsi dostojnicy Kościoła i wojska, delegacje z całego państwa z wieńcami, między którymi nie brakło i szkolnych, wreszcie nieprzejrzone tłumy publiczności. Młodzież szkolna tworzyła szpaler. Zwłoki H. Sienkiewicza złożono w osobnej krypcie Katedry, wieńce zaś, które liczy się na tysiące, złożone będą w osobnym Muzeum Sienkiewiczowskim.

Nietylko w Czechach uczczono pamięć twórcy „Krzyżaków“, również w całej Jugosławji urządzono 25. i 26. paźdz. obchody z wielką uroczystością, z udziałem władz i całego społeczeństwa. 25 paźdz. odbyły się we wszystkich szkołach odczyty o działalności Sienkiewicza, poczem młodzież zwolniono od zajęć.

W Bułgarii 25 paźdz. na zarządzenie ministra oświaty nauczyciele literatury we wszystkich szkołach wygłosili odczyty o Sienkiewiczu, towarzystwo zaś polsko - bułgarskie w Sofji urządziło uroczystą Akademię.

Komitet sprowadzenia zwłok Henryka Sienkiewicza, pragnąc przekazać potomności obraz hołdu, jaki całe społeczeństwo w Polsce i zagranicą okazało pamięci genialnego mistrza słowa polskiego w dniu sprowadzenia jego zwłok do kraju, zamierza zebrać wszystkie numery dzienników i czasopism, które w dniach tych zarówno o samym twórcy „Trylogji“, jak i o uroczystym przejeździe jego zwłok podawały choćby najdrobniejsze wzmianki.

ROCZNICA RZEZI PRAGI. W d. 2. b. m. odbył się na Pradze przed południem obchód 130. rocznicy rzezi ludności Pragi przez wojska rosyjskie. Po uroczystym nabożeństwie w katedrze udał się pochód na cmentarz kamionkowski, gdzie spoczywają zwłoki gen. Jasińskiego i kilku poległych oficerów. Przy wejściu na cmentarz trzymał straż szwadron szwoleżerów, groby poległych były zasypane kwiatami i wieńcami, przy grobach straż honorową pełnili harcerze i szwoleżerowie. Po przemówieniach senat. Balińskiego i posła Gdyka dywizjon artylerji konnej dał 3 salwy honorowe.

WYSTAWA KOŚCIUSZKOWSKA. Od 15 paźdz. do 15 bm. otwarta była w pałacu Staszica w Warszawie wystawa Kościuszkowska, którą licznie zwiedza-

ła młodzież szkolna. Zbiory tam wystawione są własnością p. Kahanowicza, który przez długie lata zbierał w Ameryce wszystko, cokolwiek się tam znalazło o Kościuszcze, a więc własnoręczne listy wielkiego bohatera do amerykańskich generałów, liczne jego portrety, w których wszędzie uwydatniony jest długi, zadarty nos, wreszcie książki w jęz. angielskim, traktujące o Kościuszcze. Oprócz pamiątek po Kościuszcze zebrał p. Kahanowicz liczne autografy królów polskich, od Zygmunta Augusta do Stanisława Poniatowskiego, a także cenne obrazy malarzy polskich jak Chełmońskiego, Wierusza - Kowalskiego, Styki, Bakałowicza, nie brak nawet dzieł malarzy zagranicznych, z których zwracał ogólną uwagę ogromny portret Napoleona w stroju koronacyjnym, wykonany przez Davida i 2 rozmarzeni muzykanci, obraz Watteau'a.

Dział sportowy.

SIEDLCE: Dnia 28. X. odbyły się zawody w piłce nożnej pomiędzy drużynami „Reprezentacją wojskowych“ (Siedlce) i Reprezentacją Szkoły Realnej (Siedlce). Całokształt zawodów nie przedstawiał się interesująco, albowiem wojskowi, choć bez porównania silniejsi, nie wykazali tego podczas gry, szczególnie po przerwie. Gra była zarówno z jednej jak i z drugiej strony bez planu. Wojskowi, lekceważąc przeciwnika, grali ospale i bez zastanawiania się. Z repr. Szkoły wyróżnił się prawy łącznik oraz przedni obrońca. Wynik 4 : 0 (3 : 0) dla Wojskowych. Sędziował jeden z wojskowych, mający słabe wyobrażenie o zasadach gry.

Z POLSKI: Dnia 1. i 2. b. m. odbyły się w Warszawie zawody pomiędzy drużynami: Pogoń (Lwów) i Polonja (Warszawa). Wynik 5 : 2 i 4 : 3 dla Pogoni. Pogoń, mistrz Polski w r. 1922 i 1923, ma najwięcej szans do zdobycia mistrzostwa na 1924 r.

Dnia 9 b. m. odbyło się międzymiastowe spotkanie Warszawa — Poznań o puchar „Gazety Porannej“. Wynik 2 : 0 na korzyść Poznania. *W. P.*

Rozwiązanie logogryfu № 2.

- 1) Za chlebem
- 2) Ataman
- 3) Chilon
- 4) Hania
- 5) Latarnik
- 6) Eunice
7. Bartek Zwycięzca
- 8) Esauł
- 9) Machnówka

Początkowe litery tworzą nazwę noweli: Za chlebem.

Trafne rozwiązanie tego logogryfu nadesłali: z VII. R. W. Szwed. J. Ru-

binsztajn, z VI. R. W. Szwed. K. Ossowski, K. Winiarczyk, J. Czapki, J. Rzewuski, z V R. W. Szw.: W. Podstawka, A. Bialer, E. Zwoliński, A. Pośpiech, R. Wasilewski, z II. R. W. Szw.: K. Rzewuski, z VII. kl. gimn. im. Król. Jadw. H. Iliwicka, z VII kl. gimn. żeńsk. w Ostrowcu: M. Bykowska i S. Łączkowska.

Od Redakcji.

Z powodu przeciążenia materiałem kronikarskim art. „Z przeszłości Siedlec” i „Podlasie w „Trylogji” nie mogliśmy zamieścić w tym numerze, pojawiają się one w № 4.

Na zapytania naszych czytelników, kto ma prawo brać udział w losowaniu podarków gwiazdkowych, wyjaśniamy, że do losowania dopuszczeni będą tylko stali prenumeratorzy od № 2 włącznie, którzy zgłosili swe nazwiska w Administracji naszego pisma i prenumerować będą „Echo Szkolne” do końca r. 1924.

Następny numer wyjdzie 29 b. m.

Sz. Czytelników naszego pisma prosimy o łaskawe popieranie firm, które się u nas ogłaszają. Między nimi są wprawdzie i takie, z których młodzież szkolna nie korzysta, ale przydać się one mogą starszym, rodzicom i opiekunom, do których rąk dostaje się także „Echo Szkolne”.

KTO POSZUKUJE KOREPETYTORA LUB PRAGNIE UDZIELAĆ KOREPETYCYJ, NIECH SIĘ OGŁASZA W NASZYM PIŚMIE!

Panie, które mają stancje uczniowskie, mogą je łatwo skompletować przez ogłoszenie się w naszym piśmie.

Logogryf № 3.

Z początkowych liter wyrazów, czytanych z góry na dół, ułożyć imię i nazwisko jednego z najznakomitszych powieściopisarzy francuskich.

1	d	n	a	y	e	r	
2	t	n	a	e	s	n	
3	r	a	g	i	l	e	
4	z	a	l	u	u	t	
5	p	n	m	o	p	a	
6	k	g	l	c	o	i	i
7	c	r	n	f	a	j	a
8	n	r	a	s	r	d	o
9	c	a	z	l	a	j	a
10	j	n	e	r	i	g	a
11	l	i	c	s	a	a	
12	l	m	i	e			

Znaczenie wyrazów: 1) góry we Francji, 2) miasto w zachod. Francji, 3) kolonja francuska, 4) miasto w połud. Francji, 5) współczesny poeta polski,

wielbiciel Napoleona, 6) współczesny powieściopisarz polski, odtwarzający wal-ki francusko-niemieckie, 7) państwo sprzymierzone z Polską, 8) poeta francu-ski, współczesny J. Kochanowskiemu 9) prowincja francuska, 10) kolonja fran-cuska 11) miasto w półn. Francji, 12) dzieło J. J. Rousseau.

CHCESZ MIEĆ OBUWIE

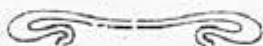
ELEGANCKIE, MOCNE I TANIE

idź Kup do

J. KURZAWCZYKA

SIEDLCE, UL. WARSZAWSKA Nr. 1

Stary-Ratusz.

DLA UCZNI 5% RABATU.

**TYTOŃ, PAPIEROSY,
MACHORKA**

różne gatunki

SKLEP TYTONIOWY

SIEDLCE, WARSZAWSKA № 12.

„O Z D O B A”

SKLEP MAT. PISEMNO-ARTYSTYCZNYCH

SIEDLCE, UL. FLORJAŃSKA № 1.

AKAKAKAK

Poleca na nadchodzący sezon świąteczny różne papiery zdobne, na rok nowy kalendarze w wielkim wyborze.

Dostawa różnych materiałów pisemnych do szkół, biur i urzędów.

Oprawa obrazów, roboty ręczne, kolportaż pism.

MAGAZYN MANUFAKTURY I GALANTERJI

W. L. NURZYŃSCY

SIEDLCE, UL. KILIŃSKIEGO № 22.

Poleca w wielkim wyborze manufakturę oraz galanterję.

Dla uczącej się młodzieży rabat.

Skład win i wódek

oraz
Towarów kolonialnych

 A. Tomczaka

POLECA: wielki wybór likierów, win i wódek pierwszorzędných
firm chrześcijańskich krajowych i zagranicznych

oraz
SPIRYTUS na cele DOMOWO-LECZNICZE.

CENY KONKURENCYJNE. SIEDLCE, UL. WARSZAWSKA 30.

Siedleckie Zakłady Graficzne

ulica Florjańska № 17 — telefon № 10.

— WYKONUJĄ: —

Broszury, Cenniki, Czasopisma, Sprawozdania,

Wszelkie roboty Tabelaryczne i akcydensowe.

Afiszę, bilety wizytowe, blankiety, cyrkularze handlowe, programy, koperty handlowe, plakaty, rozrzutki, zaproszenia, zawiadomienia i t. p.

WYKONANIE SOLIDNE i PUNKTUALNE.

CENY KONKURENCYJNE.

— MATERJAŁY PIŚMIENNE: —

papiery różne, zeszyty, obsadki, stałówki, ołówki, guma, atramenty i inne przybory szkolne, książeczki do nabożeństwa, powieści religijne i historyczne nabywać można po cenach przystępnych w sklepie

✻ J. Sapiechy ✻

Siedlce, ul. Warszawska № 10.

CUKIERNIA
W. FAŁDOWSKI

SIEDLCE, UL. KILIŃSKIEGO 24.

TELEFON № 77.

Przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie cukiernictwa wchodzące.

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE
BIAŁA HOWIŁCY
SP. AKC.
WARSZAWA 7A.
Tel. 84-54, 275-30

CZEKOLADA,
CZEKOLADKI DESEROWE
CUKRY, PIERNIKI, WAFLE.

Sklepy
fabryczne:
Nowy-Świat 41,
Królewska 27.

Magazyn naczyń
kuchennych

ŁÓŻKA, UMYWALNIE,
HERBATA, KAWA I T. D.

Wacław
Klimowicz

SIEDLCE.
ul. Kilińskiego (róg 3-go Maja).

PRENUMERATA MIESIĘCZNIE
60 gr., kwartalnie 1 zł. 50 groszy.
Cena egz. pojed. 30 groszy.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
SIEDLCE, BPZESKA Nr. 12.
Redaktor przyjmuje interes. od 3-5 pp.

OGŁOSZENIA: Cała strona 20 zł.,
pół str. 10 zł., jedna czwarta str. 5 zł.,
jedna ósma str. 3 zł. Najmniejsze ogłoszenie 1 zł. 50 gr. dla uczniów 1 zł.)

Redaktor odpowiedzialny: AUGUST GRZYCHOWSKI.

Wydawca: Kółko hist.-liter. przy Szk. Real. i Handl. W. Szwedowskiego.

Siedleckie Zakłady Graficzne ul. Florjańska 17, tel. 10.